

Svar på skriftligt spørgsmål om att trygga tillräcklig finansiering av räddningsväsendet i social- och hälsovårdsreformen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 200/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Matias Marttinen /saml:

Hur ämnar man i social- och hälsovårdsreformen ingripa i finansieringsunderskottet av räddningsväsendet för att trygga räddningsverksamheten i hela landet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av välfärdsområden och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet fastslår att den statliga finansieringen tryggar att välfärdsområdena har tillräckliga och proportionerliga ekonomiska förutsättningar att ordna de lagfästa uppgifterna. Med andra ord har regeringen förbundit sig till att det finansieringssystem som föreslås i propositionen tryggar en tillräcklig finansiering för att ordna högklassiga tjänster inom räddningsväsendet.

Utgångspunkten för förslaget till lag om välfärdsområdenas finansiering är att den statliga finansieringen enligt 4 § ska vara av allmän karaktär, varvid välfärdsområdet beslutar om hur den statliga finansieringen ska fördelas vid skötseln av uppgifterna. Tillräcklig finansiering för välfärdsområdet bör granskas som en välfärdsområdesspecifik helhet, inte enbart ur räddningsväsendets synvinkel.

Några övningskalkyler för den uppskattade fördelningen av finansieringen för välfärdsområdena offentliggjordes 2020. Finansieringskalkylerna för välfärdsområdena är fortfarande preliminära och ovanligt osäkra på grund av effekterna av coronaepidemin. Finansieringskalkylerna uppdateras ännu flera gånger innan välfärdsområdena inleder sin verksamhet. Den egentliga finansieringsnivån för startåret torde avgöras 2022.

För att säkerställa en tillräcklig finansiering har flera utjämnande element byggts in i finansieringsmodellen i förslaget till lag om välfärdsområdenas finansiering. Nivån på den statliga finansieringen för varje finansår grundar sig enligt 6 § i förslaget till finansieringslag på välfärdsområdenas kalkylerade kostnader föregående år. Förändringen i kostnadsnivån beaktas enligt 8 § i enlighet med prisindexet för välfärdsområdena. I finansieringsnivån beaktas dessutom enligt 10 § årligen i efterhand kostnader enligt de bokslutsuppgifter som välfärdsområdena lämnat till Statskontoret för året före det år som föregått finansåret så att skillnaden mellan de kalkylerade kostnaderna och de faktiska kostnaderna för året i fråga läggs till finansieringen eller dras av från finansieringen.

Om finansieringsnivån skulle äventyra ordnandet av räddningsväsendets tjänster, har välfärdsområdet enligt 11 § rätt att få tilläggsfinansiering för att trygga tjänsterna med beaktande av välfärdsområdets förutsättningar att ordna övriga lagstadgade tjänster. I finansieringsmodellen ingår dessutom en övergångsutjämnning enligt 35 § som gör det möjligt för alla välfärdsområden att på ett kontrollerat sätt anpassa verksamheten till nivån för den kalkylerade finansieringen.

Om uppgifterna utökas eller till exempel servicenivåkriterierna höjs, läggs tilläggskostnaderna för dessa till välfärdsområdenas finansiering. För detta ändamål presenteras i utkastet ett årligt förhandlingsförfarande samt arrangemangen för styrning, övervakning och uppföljning av verksamheten.

Utgångspunkten för dimensioneringen av räddningsväsendets finansiering i övergångsskedet är kostnaderna av det befintliga räddningsväsendet. I statens kalkylerade finansiering beaktas räddningsväsendets driftskostnader och avskrivningar till hundra procent. Finansieringsmodellen enligt regeringens proposition minskar således inte räddningsväsendets finansiering jämfört med den nuvarande nivån.

I samband med beredningen av reformen av räddningsväsendet har man identifierat ett finansieringsunderskott i räddningsväsendets nuvarande system, som enligt den senaste uppskattningen i sin helhet uppgår till 80 miljoner euro. Det finns för närvarande ett regionalt tryck på räddningsväsendets kostnader på grund av brister i servicenivån inom det regionala räddningsväsendet och behovet av att ändra beredskapen. Detta underskott hänför sig inte till social- och hälsovårdsreformen. Till denna del har det nuvarande kommunala systemet inte helt kunnat svara mot den lagstadgade servicenivån.

Kommunerna har finansieringsansvar för det lokala räddningsväsendet och borde täcka det identifierade finansieringsunderskottet för räddningsväsendets del före 2023 då reformen träder i kraft. Då skulle dessa kostnader redan i princip ingå i räddningsväsendets driftskostnader som beaktats som grund för den statliga finansieringen.

Helsingfors 28.4.2021

Inrikesminister Maria Ohisalo